

A Necker-kocka és a madártollak szimbiózisa

Varga-Amár László legfrissebb művei

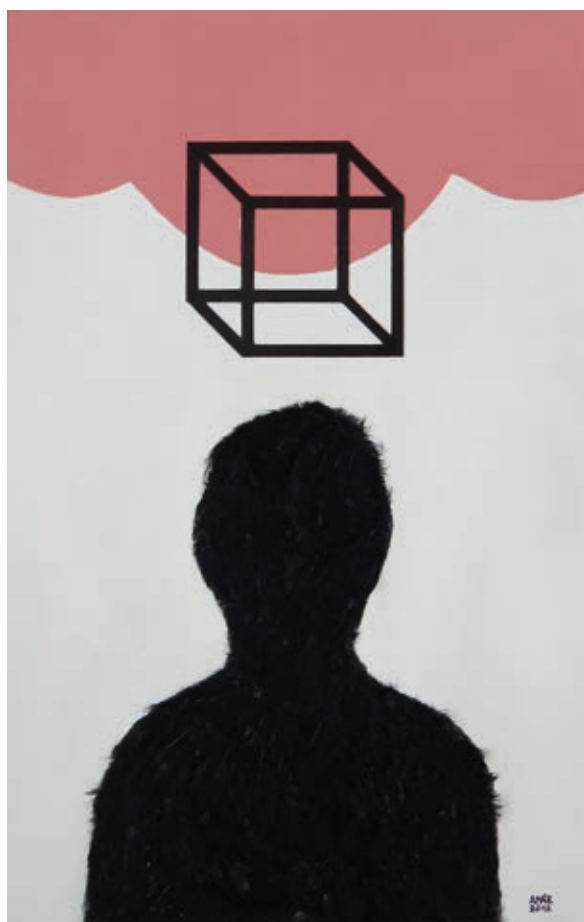
CS. TÓTH JÁNOS

Art9 Galéria, 2019. III. 29-ig

Nem mindennapi, hogy egy kiállítás arról szól, amire meghirdették. A ferencvárosi Art9 Galériában Varga-Amár László *Új képek* címmel tárta a közönség elé a legutóbbi három hónapban készült munkáit. Az is különös egybeesés, hogy az alkotó a kiállítás másnapján vette át a Munkácsy-díjat. Hosszú szakmai út előzte meg ezt a művészi munkásságot elismerő kitüntetést.

Varga-Amár 1979-ben szerzett diplomát a Magyar Képzőművészeti Főiskola festő szakán Kokas Ignác növendékeként, majd 1980-ig művészképzős volt. Azóta rendszeresen találkozunk műveivel minden jelentős tárlaton, több mint száz önálló kiállítása volt művészi munkássága négy évtizede alatt.

Sajátos színt képvisel a kortárs magyar képzőművészet palettáján. A 80-as években monokróm színvilággal, idegen anyagok – nejlon, toll, haj – felhasználásával készítette képeit, ütköztetve a cizellált rajz- és festészeti stílust a bizarr applikációval. Később nagy méretű, színes táblaképekkel jelentkezett. Erre az időszakra a figurativitás jellemző, de komponált az akkori transzavantgárd festészeti irányzat szellemében is. Így jött létre számos nagylélegzetű munka, mint a *Hommage à Böcklin*-sorozat. Ebben az időben több Böcklin-műről készített persziflázst. A 90-es évektől képei barna tónussal telítődtek, többszörös lazúrréteget kaptak. Izgalmas volt a Bem-szarkofágot sok nézőpontból és komponálási felfogásból ábrázoló sorozat, később a torzók adtak számára megfesteni való témát. 1999-től egy magányos figura látszólag öncélú ismételtetése töltötte ki művészi gondolatait. Ezek egyedül állnak a sematikus térben vagy a képet keretezve, torzóként, vagy geometrikus formákat

VARGA-AMÁR LÁSZLÓ: *Tollas büszt Necker-kockával*, 2018, ipari festék, madártoll, 90x70 cm

alkotva, színesen vagy szürkén, kis és nagy méretben, olajjal vászonra vagy temperával papírra, nejlonnal applikálva, naponta születtek újra és újjá.

A következő etapban, 2001-től a női testet használta fel geometrikus kompozíciók készítéséhez – különböző, nagyon színes alakok képeztek négyzetet, kört, rombuszt és sokféle alakzatot. Lebegnek, állnak, átfedik

VARGA-AMÁR LÁSZLÓ: *A négy fekete madár*, 2018, ipari festék, madártoll, 120×90 cm

egymást a női figurák. 2002-től új sorozatot kezdett. Egy önarcképszerű fej tölti ki az egész képmézőt a nagy méretű, többnyire 200×150 cm formátumú képeken. A kisebbeken a fejet röntgenfilmmel, illetve celofánnal töltötte ki. Majd a fejek sorokká, hullámokká rendeződtek, egymás alá süllyedtek, átlukadtak, dinamikus mozogtak.

A 2000-es évek közepére a ciklusnyi fejvariáció elmozdul az absztrakció felé, egységes, letisztult egészé válik. Azóta főleg térfestményeket komponál. Itt érhetjük tetten, amit Hegel az *Estztétika* című művében leírt: „A festészet a legbensőbbet is külső alakkal fejezi ki, nem nélkülözheti a plaszticitást!” Ezek a plasztikai elemek felhasználásával megalkotott képek egyenes folytatásai festészeti törekvéseinek. 2009-től *Átvilágítás* címmel politikai és erkölcsi üzenetet hordozó sorozatot kezdett, amelyben saját testéről készült röntgenleleteit applikálta képeibe. Ezzel párhuzamosan közel negyedszázaddal korábban készült képeit festette át, új attribútumokkal gazdagítva azokat (*Retro-sorozat*), 2016-tól pedig geometrikus motívumok kerültek a vásznakra.

VARGA-AMÁR LÁSZLÓ: *Tollas akt*, 2019, ipari festék, madártoll, 90×70 cm

Itt érkezünk el a mostani kiállításhoz: az elmúlt év novemberétől olyan képeket alkotott, ahol a klasszikusan megfestett figurák formabontó tollborítást kaptak. A toll a szárnyalás, a szabadság, a repülés, a korlátok nélkülség szimbóluma. Lehet a madarak védőtakarója, könnyű, erős, rugalmas és nehezen eltörhető anyag. Angyalok szárnya, indiánok fejdísz. Lehet fejfedő, ruhadísz vagy fegyvertartozék a nyílvevesszőn, és íróeszköz is évezredek át... Képekbe applikálása, bár nem előzmény nélküli Varga-Amár oeuvre-jében, de ennyire élvezettel való alkalmazása egyedi arculatot kölcsönöz a mostani munkáknak.

A másik motívum, ami a szimbiózis elemeként megjelenik, az a Necker-kocka, ami a valóságban nem létezik. Egy illúzió, kétértelmű ábra, ami a megfigyelő térlátásától függ, mert a kétdimenziós képet úgy képzeljük el, mintha háromdimenziós lenne. Évekig tanította középiskolásoknak ezt a vizuális képletet, de most építette be először a festményeibe. Gazdag a környezet is, amiben ötvözi a két dolgot. Látunk számaron figurát, két kézifegyvert virágokkal, nőalakot, madarakat, fejekben elhelyezve az említett kockát. Ezekben a képekben minden a tanult akadémiai, szakmai rend szerint kerül tálalásra: létezik az arany-metszéspon és a szimmetria. Erőteljesen határozott, kontúrozott képi világ tárul elének.